

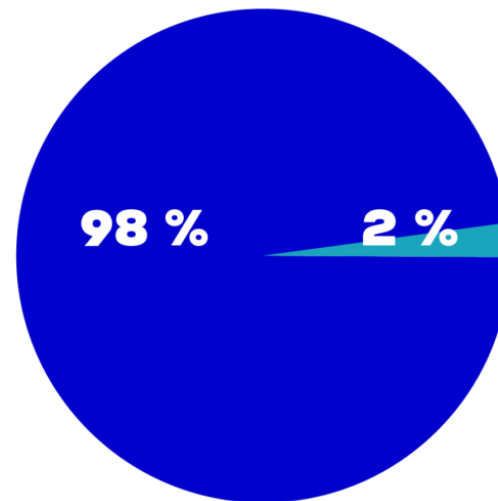
Suun terveydenhuollon palveluseteli

Eveliina Vigelius, Hyvinvointiala HALI ry
Hyvilyn seminaari - 11.10.2023

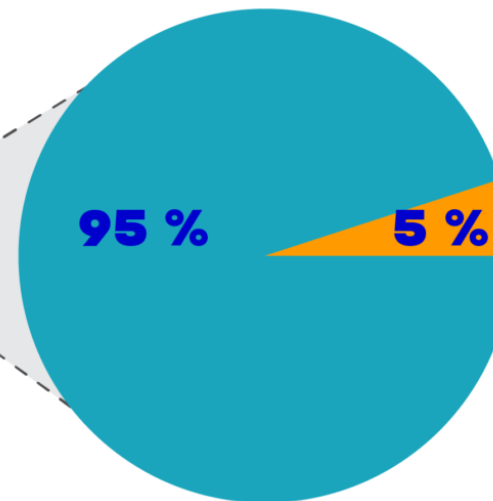
PALVELUSETELIN ROOLI

PALVELUSETELIN OSUUS JULKIS- RAHOITTEISISTA SOTE-PALVELUISTA

■ Muu kuin palveluseteli ■ Palveluseteli

PALVELUSETELEIDEN JAKAUTUMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN VÄLILLÄ

■ Sosiaalipalvelut ■ Terveyspalvelut

Palvelusetelin onnistunut käyttö edellyttää:

1. Päätöstä monituottajuuden hyödyntämisestä ja palveluseteleiden käyttöönotosta

- Alueiden strategioissa ja esimerkiksi taloudellisuus- ja tuottavuusohjelmissa yleisiä linjauksia monituottajuuden hyödyntämisestä. Enemmän kuitenkin ”apurina”
- Hyvin vähän mainintoja suun terveydenhuollosta tai palveluseteleistä
- **Hyvä yhteistyö edellyttäisi kumppanuuden olevan lähtökohtaista, kaikkien resurssien hyödyntämisen tahtotila**

2. Palvelusetelin arvo ja kattohinnat

- **Palveluntuottajien suurin tuska palvelusetelien suhteen (toimialasta riippumatta) on setelien arvo ja kattohinnoittelu.** Myös suun terveydenhuollossa.
 - Setelin arvo voi olla esimerkiksi 2/3 markkinahinnasta. Markkinat ohjaamaan hinnoittelua
 - Säästökeino (osittain voi toki sitä ollakin), jolloin rahoitus on liian pieni. Uhkana, että tuottajat vähenevät tai niitä ei ole
- **Palvelusetelin arvon olisi seurattava oman tuotannon kustannusta (palvelusetelilaki)**
 - Mikä on syynä palvelusetelin alhaiselle arvolle? Tunnettaanko oman palvelutuotannon kustannukset kokonaisuudessaan, ja seteleillä halutaan säästää? Vai eikö omia tuotantokustannuksia tunneta, jolloin arvoa on vaikea asettaa "oikeaan"?
 - HALIn käsitys: kunnissa ja nyt hyvinvointialueilla oman tuotannon kustannuksia ei tiedetä vertailukelpoisesti. Tällöin palvelusetelien ja ostopalvelujen arvo on usein niin alhainen, että yksityisillä on vaikeuksia toimia
- Kun palvelusetelitoiminta on käynnissä, setelin arvon säännöllinen tarkistaminen on tärkeää

3. Vuoropuhelua yksityisten palveluntuottajien kanssa

- **Strateginen, pitkäjänteinen ja aktiivinen kumppanuus**
 - Ei viime hetken paniikkiratkaisut – yritysten keskuudessa tältä usein tuntuu. Laajempi keskustelu esim. vuokralääkäritoiminta
 - Hyvinvointialueen tavoitteet? Mitä ratkaisuja yksityisillä palveluntuottajilla olisi tarjota?
 - Ei siis vain hankintatilanteessa tai palvelusetelipäätöksen yhteydessä käytävää keskustelua, vaan pysyvää keskusteluyhteyttä
 - Toivomme ja ehdotamme kaikille alueille moniportaista, rakenteellista vuoropuhelua yksityisten palveluntuottajien kanssa. Laki edellyttää tällaista vain hyte-toimijoiden kanssa
- **Kuitenkin myös sääntökirjoja laadittaessa yhteydenpito ja keskustelu tuottajien kanssa**
 - Oman rahan käyttö erotukseen (muovipaikka – keraaminen paikka)
 - Poliklinikkamaksu – tiedoksi järjestäjille

4. Huomion kiinnittämistä asiakasohjaukseen

- **Suuri syy palvelusetelien käyttämättä jättämiseen asiakkaalla on epäselvyys**
 - Palvelusisältö: mitä palvelusetelillä saa
 - Palvelusetelituottajat: mistä tuottajien listaus löytyy, miten palveluun hakeudutaan setelillä?
 - Osataanko asiakasohjauksessa kertoa tämä selvästi?
 - Onko palveluntuottajien listaus selkeä?
 - **Voivatko palveluntuottajat tehdä tässä jotakin alueiden avuksi?**

5. Pohtimista, missä palveluseteli on parhaaksi hyödyksi

- **Voisiko palvelusetelillä hankkia jonkin ongelman korjaamista ilman, että määritellään tarkasti, mitkä toimenpiteet korjaamiseksi kelpuutetaan?**
 - Joskus sääntökirjoissa on kahlittu se, mihin palveluseteli on myönnetty
 - Esimerkiksi paikkaukseen → todetaan hoidon hetkellä, että paikkaus ei riitä, vaan pitäisi juurihoitaa → seteli ei riitä, joudutaan hakemaan lupaa / seteliä / uutta käyntiä uudelleen tai lähettämään julkiselle hoitoon. Tai juurihoitaseteli → ei pystytä hampaan poistoon
 - Hoitajaksot venyvät ja monimutkaistuvat ja aiheuttavat päällekkäisiä käyntejä. Palvelusetelin hyöty hukkuu tähän?
 - Myöskään lääketieteellisesti oikeaa hoitoa ei välttämättä voida antaa
 - Sääntökirjat olisi hyvä luoda niin, että olisi luottamus tuottajaan tehdä mitä tuottaja hoitotilanteessa tarpeelliseksi katsoo
 - Ei tarkoita avointa valtakirjaa tuottajalle. Jos on palveluseteli johonkin tiettyyn ongelmaan, se kattaisi ongelman hoidon ottamatta kantaa niihin eksakteihin toimenpiteisiin, joita ko. ongelman hoitaminen vaatii. Toimenpiteille sinänsä voidaan määrittää arvo, mutta toimenpiteestä päättämisen voi tehdä hoitotilanteessa.

6. Muita huomioita

- Jos yksityisellä todetaan jatkohoidon tarve, **onko asiakkaan käytävä toteamassa sama tarve vielä hyvinvointialueen omassa palvelussa** ennen tarvittavaa toimenpidettä? (Helsinki)
 - Mikä silloin oli palvelusetelin hyöty?
- Yksityiseltä tuottajalta halutaan usein ostaa vain toimenpiteitä. Joskus myös nopeaa saatavuutta. Jälkimmäisen ylläpitäminen vaatii tiettyjä asioita, joita ei ajatella korvattavaksi
- **Ostopalveluvaltuutukset** puuttuvat: kirjaaminen vie tupla-ajan (mutta sitä ei korvata palvelusetelissä)
 - Ei voi kirjata suoraan Kantaan, vaan pitää esimerkiksi printata potilastiedot ja toimittaa ne järjestäjälle. Toisella alueella kirjata ensin omaan potilastietojärjestelmään ja sitten järjestäjän järjestelmään eri kautta
- ***Erillinen huomio: Kela-korvaukset***

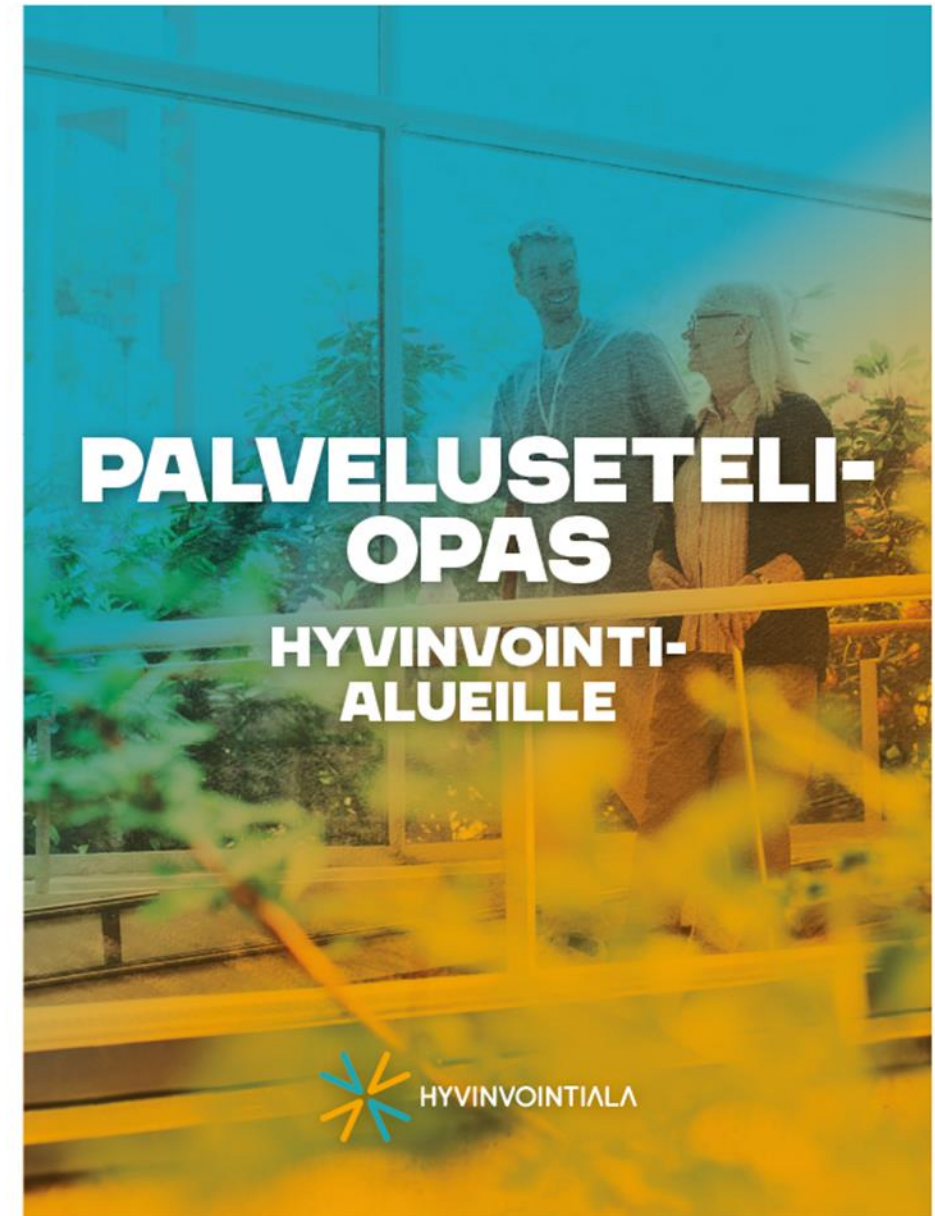

**Yksityiset palveluntuottajat
haluavat tuottaa suun
terveydenhuollon palveluja
palvelusetelillä.**

**Onnistuneen yhteistyön
lähtökohta on aktiivinen
keskusteluyhteys**

HALIn palveluseteliopas hyvinvointialueille

- Helmikuu 2023
- <https://www.hyvinvointiala.fi/vaiikutamme/hyvinvointialueiden-tukena/>
- Mikä on palveluseteli
- Onnistumisen edellytykset palvelusetelin käytössä
 - Alueen päätöksenteko, sääntökirja, käyttö
- Palvelusetelin hyödyt
 - Asiakas, alue, palveluntuottaja
- Palvelusetelin haasteet ja niiden ratkaisut
 - Asiakas, alue, palveluntuottaja
- Esimerkkejä palvelusetelin onnistuneesta käytöstä
- Uusia tapoja käyttää palveluseteliä

Kiitos!

Eveliina Vigelius

Johtaja, sote-palvelujen kehittäminen
Hyvinvointiala HALI ry

eveliina.vigelius@hyvinvointiala.com
p. 0445114411